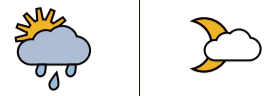


Brno a jižní Morava

24 °C | 11 °C



Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

DNES Brno, Blansko, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo

brno.idnes.cz

Omezení výroby a vyhazovy

Ceny energií tvrdě dopadají také na **jihomoravské firmy**. Řeší zdražování produktů i jak ušetřit

Markéta Dušková
redaktorka MF DNES



JIŽNÍ MORAVA Jako hokejka. Do takové podoby se zalomily v grafech ceny energií. A přestože pak začaly klesat, stále stojí mnohonásobně více než před rokem. U plynu navíc hrozí nedostatek kvůli závislosti na Rusku. Nestabilita na trhu proto logicky trápí také firmy v kraji.

„Ceny dramaticky narostly už loni ve čtvrtém kvartále, k udržení stejné podnikové ekonomiky bychom museli zdražit o sto procent,“ líčí například obchodní ředitel Sklárný Moravia Radim Bondy.

Situace vygradovala do té míry, že zítra „vypustí“ menší ze dvou sklářských pecí, které v Úsobrně na Blanensku mají. Tento termín ve sklářském oboru znamená ukončení výroby. „Větší pec se snažíme výrobními zakázkami udržet v provozu, co nejdelší dobu. Podle aktuálního výhledu bychom minimálně do konce října mohli fungovat. Zis-

kali jsme tedy nějaký čas pro reakci trhu či vlády,“ dává výhled Bondy.

Tvrde dopady pocitují i strojírenské firmy. Technologie k výrobě v brněnské Královopolské jsou energeticky velmi náročné, proto tady musejí i přes případnou pomoc státu přistoupit k radikálním úsporným opatřením. „A to například částečným omezením výroby, a tedy i snížením pracovních míst, případně ponecháním lidí doma za 60 procent mzdy,“ nastínila ředitelka Hana Halasová. Problém je hlavně délka realizace jednotlivých zakázek, která se v Královopolské pohybuje v rozmezí půl roku až rok. „Navíc nelze odhadnout další vývoj cen energií a tím vyčíslit možné ztráty společnosti,“ doplňuje.

Další příklad? Slévárna Kuřim mívala elektřinu nakoupenou v říjnu na celý rok. Letos jí žádný dodavatel takovou nabídku neposkytl, proto musela přejít ke spotovým nákupům, což znamená okamžitě dodání energie ve stanovený den. „Cena se tak bude měnit každý měsíc bez ohledu na částku dohodnutou k da-

tu objednaní. Nikdo tím pádem neví, za co nakoupí,“ vysvětluje obchodní ředitel Peter Olžbut s tím, že aktuálně se tím zvedá prodejní cena až o 40 procent. Omezení výroby i propouštění bere jako krajní možnost způsobující dominový efekt – jako prvovýrobci by zastavili celou řadu odvětví průmyslu, která jsou na jejich dodávkách závislá.

Problémy mají také podniky v kovozpracujícím a ocelářském průmyslu, pekární či prádelny. „Firmy se snaží uspořít maximum, ale jsou provozy s nulovými úsporami energií, protože bez těchto vstupů nelze dosáhnout technologických základů, na nichž je daná výroba založena,“ zdůvodňuje předseda Asociace malých a středních podniků a živnostníků Josef Jaroš.

Navíc pokud někdo platil za energii milion měsíčně a nyní je to pětinašobek, těžko to vyřeší zdražením výrobku. „Čím více jeho cena poroste, tím více klesne kupní síla, protože zákazníci si tyto investice rozmyslí nebo je koupí jinde,“ doplňuje. Podle asociace tak až 30 pro-

Další energetické dopady v Jihomoravském kraji

- **Školy:** Brno školám a školkám poskytne skoro 54 milionů korun. Univerzity zvažují zimní přechod na dálkovou výuku, čímž by ušetřily zhruba 10 procent za energie.
- **Jídelny:** Vyšší nákupní ceny potravin zdražily obědy ve školních jídelnách v kraji přibližně o 15 procent, žáci a studenti si tak měsíčně připlatí 100 až 200 korun. Cenu navýšilo i brněnské VUT, průměrná částka se zvedne ze 60 na 65 korun za jeden oběd.
- **Kroužky:** Volnočasové aktivity pro děti v Brně zdražily zhruba o deset procent. Od města dostanou střediska volného času více než milion korun na vyšší ceny energií.
- **Nemocnice:** Například Fakultní nemocnice Brno očekává, že letos kvůli rapidnímu nárůstu cen energií zaplatí o 195 milionů korun víc než loni. Náklady u elektřiny se jí zvedly zhruba o 92 procent, u plynu dokonce o 156 procent.

cent menších podniků nepřežije zimu, na což upozorňuje už od února. „Víme, že krizi nemusí zvládnout všichni, to je bohužel realita podnikání. Ale bez přímé vládní pomoci bude číslo dramaticky větší, než by muselo být,“ varuje Jaroš.

Řešení? „Zastupujte ceny“

I podle ředitele Krajské hospodářské komory jižní Moravy Tomáše Psoty je zásah státu nezbytný. Ideální je zastropování cen energií na celoevropské úrovni, v záloze ale musí být připravený i národní plán. „Kromě ztráty konkurenceschopnosti firem hrozí masivní propouštění. Z aktuálního šetření mezi zaměstnavateli vyšlo, že při stávajících podmínkách sníží stavy do konce letošního roku pětina firem. V energeticky náročných odvětvích je pravděpodobně omezení či zastavení výroby,“ shrnuje Psota.

Oslovení podnikatelé by uvítali i zpětné proplacení cen energií, garanci úvěrů u bank a v nejvyšší nouzi také kurzarbeit, kdy pracovní neschopnost kompenzuje stát.

Zastropování cen energií pro podnikatele požaduje i velká část politiků v kraji. Hejtmani, včetně jihomoravského Jana Grolicha (KDU-ČSL), navrhuji, že by se opatření mohlo lišit podle oblasti podnikání či důležitosti pro stát. Za podporu energeticky náročných provozů se přimlouvá také brněnská primátorka Markéta Vaňková (ODS).

Jak ale varuje Alena Šafrová Drašílová z katedry podnikového hospodářství Masarykovy univerzity, žádný zásah státu nezafunguje hned, s vyššími cenami energií se stejně musíme naučit postupně žít. „Efekt plošných přímých podpor jsme si ostatně vyzkoušeli už při covidové pandemii – obří náklady, které si státní rozpočet nemůže dovolit, problematická administrativa, necitelnost, legislativní komplikace. Řešení, jež skutečně pomohou, vždy vyžadují čas. Patří mezi ně zejména radikální změna systému povolenek, diverzifikace energetických zdrojů na úrovni Evropské unie a podpora investic do energetických úspor,“ poznamenává.

Oživený Rudolf II. Výstavou provází digitální císař



Zvidavý král Multimediální expozice k 470. výročí narození a 410. výročí úmrtí českého krále a římského císaře Rudolfa II. poodhaluje tajemství jeho života v letohrádku Mitrovských v Brně. Návštěvníky provází digitálně oživený panovník, přiblíží své mládí, sbírky umění a rozdmýchá oheň poznání v alchymistické laboratoři. (zab) Foto: Anna Vavřiková, MAFRA

INZERCE



213 zdravotní
RBP pojišťovna

SPRÁVNÁ
TŘEFA PRO
VAŠE ZDRAVÍ!

Plavání ve vybraných bazénech
zdarma nebo se slevou

Až **10 000 Kč** na očkování
pro děti a seniory při sloučení
limitů mezi rodinou a přáteli

A další výhody s aplikací **my213**

rbp213.cz

my
213

Přejďte k nám do 30. 9. 2022

Brněnské vodárny a kanalizace slaví

150 let

Přijďte si užít oslavy!

17. a 18. září

Moravské náměstí u Jošta a park Kraví hora, Brno

SLAVNOSTI VODY / Moravské náměstí u Jošta

SOBOTA 17. 9. 2022, 9.00–18.00

- » Krkonošské pohádky, Silák Franta, BibiBum, Bublínová show Matěje Kodeše, Kreativní dílničky
- » Moderátor Tonda Kala, Ukulele orchestra jako Brno

NEDĚLE 18. 9. 2022, 13.00–17.00

- » Kreativní dílničky

MAGICKÁ FONTÁNA / park Kraví hora

NEDĚLE 18. 9. 2022, 20.00–21.30

- » Strhující hodinová show o tom, jak město Brno ovládlo přírodní živly
- » Vodní a ohňové efekty, světelná show, videomapping do vodní opony, unikátní taneční choreografie, živé bicí a violoncello
- » Poprvé a pouze jedenkrát v Brně!



Na všechny akce vstup zdarma!

bvk.cz

Mediální partner akce



BRNĚNSKÉ VODÁRNY
A KANALIZACE, a.s.